

Regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Staatssecretaris van Financiën van 25 maart 2019, nr. 2019-0000113361, houdende regels met betrekking tot de uitwerking van de begrippen in de verdeelmaatstaven van het provinciefonds en gemeentefonds alsmede vaststelling van de verdeelsleutel voor een enkele verdeelmaatstaf (Regeling uitwerking verdeelmaatstaven provinciefonds en gemeentefonds)

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Staatssecretaris van Financiën,

Gelet op de artikelen 4, 17 en 18, tweede lid, van het Besluit financiële verhouding 2001;

Besluiten:

Paragraaf 1. Algemeen

Artikel 1

In deze regeling wordt verstaan onder:

besluit: Besluit financiële verhouding 2001;

maatstaf: verdeelmaatstaf als bedoeld in bijlage 1 en bijlage 2 bij het besluit;

topografische kaart: topografische kaart van de Basisregistratie Topografie van het Kadaster, op schaal 1:10.000.

Artikel 2

Voor de maatstaven waarvoor het CBS de bron is, worden de uitkomsten van de telling of berekening van het CBS gebruikt, tenzij anders is bepaald.

Artikel 3

Indien voor een maatstaf gegevens aan de topografische kaart worden ontleend, wordt daarvoor de meest recente topografische kaart gebruikt, tenzij anders is bepaald.

Paragraaf 2. Maatstaven provinciefonds

Artikel 4

Onze Minister van Financiën doet vóór 1 april van elk jaar een definitieve opgave aan Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van de opbrengst per afzonderlijke provincie van de ontvangen provinciale opcenten op de hoofdsommen van de motorrijtuigenbelasting over het voorafgaande jaar.

Artikel 5

Voor het aantal hectaren binnenwater, bedoeld in maatstaf 6 van bijlage 1 bij het besluit, is de omschrijving van binnenwater van het CBS van toepassing, met dien verstande dat:

- a. het IJsselmeer niet als binnenwater wordt aangemerkt;
- b. die delen van de Dollard, de Eems, de Noordzee, de Ooster- en Westerschelde, de Waddenzee en het IJsselmeer die tussen havenhoofden en strekdammen liggen als binnenwater worden aangemerkt.

Artikel 6

1. De oeverlengte, bedoeld in maatstaf 7 van bijlage 1 bij het besluit, is de lengte van de omtrek van de vlakken water volgens de topografische kaart in hectometers.
2. In afwijking van de omschrijving van het binnenwater worden bij het vaststellen van de vlakken water, bedoeld in het eerste lid, ook alle watervlakken kleiner dan 10.000 vierkante meter meegerekend.

3. Bij de bepaling van de oeverlengte zijn de lijnen die de begrenzing vormen tussen buitenwater en land, dan wel buitenwater en binnenwater uitgesloten.

Artikel 7

Het aantal inwoners landelijk gebied, bedoeld in maatstaf 9 van bijlage 1 bij het besluit, is het aantal inwoners woonachtig in rastervierkanten met een omgevingsadressendichtheid die kleiner is dan 1.000 adressen per vierkante kilometer.

Paragraaf 3. Maatstaven gemeentefonds

Artikel 8

Voor het gewogen gemiddelde aandeel van de verschillende grondsoorten, bedoeld in artikel 12 van het besluit, zijn de wegingsfactoren voor:

- a. goede grond en water: 1,00;
- b. kleigebied: 1,30;
- c. kleiveengebied: 1,45;
- d. veengebied: 2,10.

Artikel 9

De aandelen van de gemeenten in de tegemoetkoming, bedoeld in artikel 18, tweede lid, van het besluit, worden vastgesteld in bijlage 1 bij deze regeling.

Artikel 10

1. Tot een etnische minderheid als bedoeld in maatstaf 12 van bijlage 2 bij het besluit worden uitsluitend de personen gerekend van wie ten minste een van de ouders is geboren in Marokko, Suriname, Turkije of de Caribische delen van het Koninkrijk.
2. Tot de houders van een verblijfsvergunning op grond van asiel als bedoeld in maatstaf 12 van bijlage 2 bij het besluit, worden de personen gerekend aan wie een verblijfsvergunning als bedoeld in artikel 8, onderdeel c of d, van de Vreemdelingenwet 2000 is verleend.

Artikel 11

1. In dit artikel wordt verstaan onder:
 - a. *aantrekkende woonkern*: een woonkern die potentiële lokale klanten aantrekt;
 - b. *omliggende woonkern*: een woonkern binnen een straal van 20 kilometer rondom de aantrekkende woonkern, met inbegrip van de aantrekkende woonkern zelf;
 - c. *concurrerende woonkern*: andere woonkern dan de aantrekkende woonkern die binnen een straal van 20 kilometer rondom de omliggende woonkern ligt;
 - d. *gecorrigeerd aantal inwoners*: het aantal inwoners van de woonkern, vermeerderd met een aandeel van de in de gemeente waarbinnen de woonkern is gelegen, niet in enige woonkern wonende inwoners. Dit aandeel is gelijk aan het aandeel van de inwoners van de woonkern in het totaal aantal in een woonkern binnen de gemeente wonende inwoners.
2. Het aantal potentiële lokale klanten in een gemeente, bedoeld in maatstaf 13 van bijlage 2 bij het besluit, wordt berekend door het aantal potentiële klanten van alle woonkernen in een gemeente bij elkaar op te tellen.
3. Het aantal potentiële lokale klanten van een woonkern is het aantal klanten dat een woonkern aantrekt uit alle omliggende woonkernen.
4. Het aantal klanten dat de aantrekkende woonkern aantrekt uit één omliggende woonkern wordt berekend door het gecorrigeerde aantal inwoners van de omliggende woonkern te vermenigvuldigen met de toeloopkans.
5. De toeloopkans wordt berekend door de aantrekkingskracht van de aantrekkende woonkern te delen door de gezamenlijke aantrekkingskracht van de aantrekkende woonkern en concurrerende woonkernen.
6. De aantrekkingskracht van zowel de aantrekkende woonkern als de concurrerende woonkern wordt berekend op basis van de volgende formule:

$$Ak = \frac{I}{A^2}$$

waarbij A_k de aantrekkingskracht weergeeft, I het gecorrigeerde aantal inwoners en A de afstand in kilometers tot de omliggende woonkern.

7. De afstand tot de omliggende woonkern, bedoeld in het zesde lid, is de hemelsbreed gemeten afstand tussen de zwaartepunten van de aantrekkende of concurrerende woonkern en de omliggende woonkern in kilometers. De coördinaten van een zwaartepunt worden bepaald door het gewogen gemiddelde te bepalen van de coördinaten van de middelpunten van de rastervierkanten die de kern vormen. De weging geschiedt op basis van het totaal van verblijfsobjecten en stand- en ligplaatsen per rastervierkant. De afstand van de aantrekkende woonkern tot zichzelf wordt op één kilometer gesteld.

Artikel 12

Voor de berekening van het aantal potentiële regionale klanten van een woonkern, bedoeld in maatstaf 14 van bijlage 2 bij het besluit, is artikel 11 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat:

1. voor '20 kilometer' wordt gelezen '60 kilometer'.
2. de aantrekkingskracht van zowel de aantrekkende woonkern als een concurrerende woonkern wordt berekend op basis van de volgende formule:

$$Ak = \frac{I^2}{A^2}$$

Artikel 13

1. Tot het aantal leerlingen voortgezet onderwijs, bedoeld in maatstaf 15 van bijlage 2 bij het besluit, worden de leerlingen gerekend die in de gemeente het onderwijs, bedoeld in artikel 5, onderdelen a tot en met c, van de Wet op het voortgezet onderwijs, volgen.
2. Correctie vindt plaats door het aantal leerlingen, bedoeld in het eerste lid, te vermenigvuldigen met 0,8.

Artikel 14

1. Tot het aantal leerlingen van een speciale school voor basisonderwijs, bedoeld in maatstaf 15a van bijlage 2 bij het besluit, worden de leerlingen gerekend die in de gemeente onderwijs volgen aan een speciale school voor basisonderwijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op het primair onderwijs.
2. Tot het aantal leerlingen voortgezet speciaal onderwijs, bedoeld in maatstaf 15a van bijlage 2 bij het besluit, worden de leerlingen gerekend die in de gemeente:
 - a. praktijkonderwijs volgen als bedoeld in artikel 10f van de Wet op het voortgezet onderwijs; of
 - b. speciaal of voortgezet speciaal onderwijs volgen als bedoeld in artikel 2, tweede lid, van de Wet op de expertisecentra.
3. Indien in een gemeente een gesloten accommodatie voor jeugdzorg dan wel een justitiële jeugdinrichting met gemeentelijke verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting aanwezig is, wordt het aantal leerlingen dat het onderwijs, bedoeld in het tweede lid, onderdeel b, in deze instellingen volgt, gelijkgesteld aan de toegekende leerlingencapaciteit in deze instellingen voor dit onderwijs.
4. Correctie vindt plaats door:
 - a. het aantal leerlingen, bedoeld in het eerste lid, en het tweede lid, onderdeel a, te vermenigvuldigen met 1,98;
 - b. het totaal aantal leerlingen, bedoeld in het tweede lid, onderdeel b, en het derde lid, te vermenigvuldigen met 3,46. Indien bij het onderwijs, bedoeld in het tweede lid, onderdeel b, en het derde lid een groepsgrootte van 2, 3 of 6 leerlingen van toepassing is wordt deze uitkomst vervolgens vermenigvuldigd met respectievelijk 4,30, 2,86 en 1,43.

Artikel 15

Voor het aantal hectaren binnenwater, bedoeld in maatstaf 19 van bijlage 2 bij het besluit, is de omschrijving van binnenwater van het CBS van toepassing, met dien verstande dat:

- a. het IJsselmeer niet als binnenwater wordt aangemerkt;
- b. die delen van de Dollard, de Eems, de Noordzee, de Ooster- en Westerschelde, de Waddenzee en het IJsselmeer die tussen havenhoofden en strekdammen liggen als binnenwater worden aangemerkt.

Artikel 16

1. Voor het aantal hectaren buitenwater, bedoeld in maatstaf 20 van bijlage 2 bij het besluit, zijn de omschrijvingen van het buitenwater van het CBS van toepassing, met dien verstande dat:
 - a. het IJsselmeer als buitenwater wordt aangemerkt;
 - b. die delen van de Dollard, de Eems, de Noordzee, de Ooster- en Westerschelde, de Waddenzee en het IJsselmeer die tussen havenhoofden en strekdammen liggen niet als buitenwater worden aangemerkt.
2. Het aantal in aanmerking te nemen hectaren buitenwater in een gemeente bedraagt maximaal 10.000 hectare.

Artikel 17

Indien de gemiddelde hoogwaterlijn van een gemeente per topografische kaart sterk fluctueert en de gemeente ten gevolge van deze fluctuatie een onevenredig groot financieel nadeel of financiële onzekerheid ondervindt, kan Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties besluiten voor deze gemeente uit te blijven gaan van een eerdere topografische kaart.

Artikel 18

1. Het oppervlak van de bebouwing, bedoeld in de maatstaven 21 tot en met 23a van bijlage 2 bij het besluit, wordt vastgesteld aan de hand van de contouren van panden zoals deze zijn opgenomen in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen.
2. Panden die volgens de topografische kaart worden aangemerkt als kas, warenhuis of tank worden niet als bebouwing meegerekend.

Artikel 19

Het aantal hectaren historische kernen, bedoeld in maatstaf 27 van bijlage 2 bij het besluit, en het aantal meters historische waterweg, bedoeld in maatstaf 28 van bijlage 2 bij het besluit, wordt vastgesteld in bijlage 2 bij deze regeling.

Artikel 20

De bewoonde oorden 1930, het aantal woningen 1930 in bewoonde oorden en het aantal woningen 1930 in historische kernen in bewoonde oorden, bedoeld in de maatstaven 29 en 30 van bijlage 2 bij het besluit, wordt vastgesteld in bijlage 3 bij deze regeling.

Artikel 21

1. De oeverlengte, bedoeld in de maatstaven 34 en 35 van bijlage 2 bij het besluit, is de lengte van de omtrek van de vlakken water volgens de topografische kaart in hectometers.
2. In afwijking van de omschrijving van het binnenwater worden bij het vaststellen van de vlakken water, bedoeld in het eerste lid, ook alle watervlakken kleiner dan 10.000 vierkante meter meegerekend.
3. Bij de bepaling van de oeverlengte zijn de lijnen die de begrenzing vormen tussen buitenwater en land, dan wel buitenwater en binnenwater uitgesloten.

Paragraaf 4. Overige bepalingen

Artikel 22

Paragraaf 3 en de bijlagen 1, 2 en 3 van de Regeling meet- en rekenregels verdeelmaatstaven provinciefonds en gemeentefonds vervallen.

Artikel 23

De Regeling meet- en rekenregels verdeelmaatstaven provinciefonds en gemeentefonds wordt ingetrokken.

Artikel 24

1. Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.
2. Paragraaf 1, paragraaf 3, artikel 22 en de bijlagen 1, 2 en 3 werken terug tot en met 1 januari 2016.
3. Paragraaf 2 en artikel 23 werken terug tot en met 1 januari 2017.

Artikel 25

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling uitwerking verdeelmaatstaven provinciefonds en gemeentefonds.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren*

*De Staatssecretaris van Financiën,
M. Snel*

TOELICHTING

ALGEMEEN

Inleiding

De Financiële-verhoudingswet (Fvw) regelt onder meer de eisen waaraan de verdeling en de maatstaven van het provinciefonds en het gemeentefonds moeten voldoen. De verdeelmaatstaven zelf zijn vastgelegd in het Besluit financiële verhouding 2001 (Bfv).

De Regeling uitwerking verdeelmaatstaven provinciefonds en gemeentefonds stelt regels voor de afbakening en berekening van de begrippen die worden gebruikt in de verdeelmaatstaven voor het provinciefonds en het gemeentefonds, opgenomen in (de bijlagen bij) het Bfv.

De wijzigingen in verband met de invoering van het nieuwe verdeelmodel gemeentefonds vanaf 2015 en het nieuwe verdeelmodel provinciefonds per 2017 zijn aanleiding om de regeling opnieuw integraal vast te stellen.

Aanleiding voor het groot onderhoud gemeentefonds is geweest het Periodiek Onderhoudsrapport (POR) uit 2010. Daaruit bleek dat de verdeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds niet goed meer aansloot bij de kosten die gemeenten maken. Om deze scheefheden in de verdeling weg te werken hebben de fondsbeheerders besloten tot nader onderzoek. De uitkomsten van de onderzoeken hebben geleid tot voorstellen voor een nieuwe verdeling van het gemeentefonds. Na consultatie van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Raad voor de financiële verhoudingen (Rfv) zijn gemeenten in de meicirculaire 2014 geïnformeerd en heeft behandeling in een Algemeen Overleg met de Tweede Kamer op 4 september 2014 plaatsgevonden.¹ Het betrof de eerste fase van het groot onderhoud. Voor enkele andere onderdelen van het gemeentefonds zijn de onderzoeken later uitgevoerd en is het groot onderhoud met ingang van uitkeringsjaar 2016 doorgevoerd (tweede fase). Een laatste onderzoek heeft voor het onderdeel Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VHROSV) ook per 2017 nog tot een aanpassing van de verdeling geleid.² Na het groot onderhoud en de aanpassing van het onderdeel VHROSV is de verdeling van het gemeentefonds weer kostengeoriënteerd³ en sluit deze weer aan bij de systematiek zoals neergelegd in de Fvw.

Aanleiding voor de wijziging van het verdeelmodel provinciefonds per 2017 zijn onder andere de voorstellen van de door het Interprovinciaal Overleg (IPO) ingestelde commissie "Aanpak verdeelvraagstukken Provinciefonds", onder voorzitterschap van mr. G.J. Jansen, (hierna: de commissie-Jansen). Met de wet van 29 mei 2017 tot wijziging van de Financiële-verhoudingswet in verband met een vereenvoudiging van het verdeelmodel van het provinciefonds (Stb. 2017, 238) zijn de benodigde wijzigingen in de Fvw aangebracht. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan de door de provincies ervaren complexiteit van het vorige verdeelmodel en wordt het aandeel van de algemene uitkering ten opzichte van de decentralisatie-uitkeringen vergroot, nu dit aandeel door diverse decentralisaties en daarmee gepaard gaande integratie- en decentralisatie-uitkeringen relatief klein was geworden.

De wijzigingen in de verdeelmaatstaven van het gemeentefonds en provinciefonds zijn reeds verwerkt in het Bfv. Onderhavige regeling bevat nadere bepalingen voor de gewijzigde verdeelmaatstaven en – omdat de regeling opnieuw integraal is vastgesteld – voor de andere verdeelmaatstaven in beide fondsen.

Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om een aantal technische en redactionele wijzigingen alsmede aanpassingen vanwege verouderde bepalingen door te voeren.

De terugwerkende kracht die aan de regeling is toegekend is niet bezwaarlijk. Provincies en gemeenten zijn via de circulaire provinciefonds en gemeentefonds uitgebreid geïnformeerd over de aanpassingen in de verdeelmodellen en zijn betrokken geweest bij de voorbereiding van de besluitvorming over deze aanpassingen. De bepalingen in onderhavige regeling leiden niet tot extra administratieve lasten.

¹ Kamerstukken II 2013/14, 33 750-B, nr. 15.

² Kamerstukken II 2015/16, 34 300-B, nr. 23.

³ Kostenoriëntatie wil zeggen dat de verdeling van het fonds rekening houdt met de objectieve kenmerken van gemeenten (zoals het aantal inwoners, de oppervlakte en de bodemgesteldheid) die een indicatie vormen voor verschillen in de taakopgave tussen gemeenten.

Gegevensverstrekking

De in het verdeelmodel gemeentefonds en provinciefonds gehanteerde verdeelmaatstaven kunnen wat betreft het gebruik van bronnen worden onderscheiden in twee categorieën:

1. maatstaven waarbij algemene gegevens worden toegepast;
2. maatstaven waarbij gegevens worden gebruikt die specifiek zijn gegenereerd ten behoeve van de uitvoering van de Fvw.

Bij de eerste categorie maatstaven wordt gebruik gemaakt van gegevens afkomstig van reguliere CBS-statistieken. In enkele gevallen zijn de gegevens afkomstig van andere instanties.

In bijlagen 1 en 2 bij het Bfv is aangegeven voor welke gegevens het CBS de bron is.

Voor gegevens die door het CBS worden aangeleverd wordt de berekeningswijze of het telsysteem van het CBS gehanteerd. Het gaat meestal om statistieken die algemeen toegankelijk zijn op Statline, de website van het CBS (www.statline.cbs.nl). Daar wordt ook een toelichting gegeven op de tel- en berekeningswijze. Tenzij anders is bepaald worden de uitkomsten van het CBS in dit geval zonder meer overgenomen. Voor de gegevens die aan deze statistieken zijn ontleend zijn daarom geen nadere omschrijvingen of instructies meer opgenomen.

Voor sommige gegevens is de bron een andere instantie, bijvoorbeeld een van de andere ministers.

Voor de tweede categorie maatstaven, gebaseerd op informatie die specifiek ten behoeve van het gemeentefonds en provinciefonds is verzameld, kan niet worden aangesloten bij de werkwijze van het CBS en is veelal wel nadere regelgeving noodzakelijk. Het betreft voor het gemeentefonds bijvoorbeeld de negatieve inkomstenmaatstaf en de maatstaven voor lokaal en regionaal klantenpotentieel, die zijn gebaseerd op niet-reguliere statistische informatie van het CBS. Daarnaast gaat het om de maatstaven bodemgesteldheid, leerlingaantallen van verschillende onderwijssoorten, historische kernen en historisch water, die zijn gebaseerd op gegevens die door andere instanties dan het CBS worden aangeleverd. Deze regeling gaat voornamelijk over deze tweede categorie verdeelmaatstaven. Uitzondering daarop vormen de voorschriften voor vaststelling en levering van de gegevens voor de negatieve inkomstenmaatstaf voor het gemeentefonds. Daarvoor is een aparte ministeriële regeling opgesteld, de Regeling belastingcapaciteit 2011 (Stcrt. 2011, 6030). In de onderhavige regeling blijft deze maatstaf derhalve buiten beschouwing.

ARTIKELSGEWIJS

Artikel 1

Artikel 1 van deze regeling definieert een aantal in de regeling gebruikte begrippen.

Artikel 2

Voor de verdeelmaatstaven die gebruik maken van de reguliere CBS-statistieken wordt aangesloten bij de uitkomsten van het CBS. Daarvoor zijn geen nadere regels opgenomen.

Artikel 3

In artikel 1 is de definitie van het begrip topografische kaart bepaald. Dit artikel regelt dat bij verdeelmaatstaven die gegevens ontleen aan de topografische kaart de meest recente versie van deze kaart wordt gebruikt, zijnde de meest recente levering van Top10NL, het digitale topografische basisbestand van de Basisregistratie Topografie van het Kadaster.

Artikel 4

In het verdeelmodel van het provinciefonds is een negatieve inkomstenmaatstaf opgenomen. Voor de berekening van de omvang en de verdeling van deze inkomstenmaatstaf is het noodzakelijk per kalenderjaar per provincie de opbrengst in euro's te kennen wat betreft de opcenten op de hoofdsommen van de motorrijtuigenbelasting die in de betreffende provincie voor een bepaald jaar worden geheven. De maatstaf is gebaseerd op de aantallen geheven provinciale opcenten op de hoofdsommen van de motorrijtuigenbelasting en de opbrengst daarvan. De gegevens over de opbrengsten van de geheven provinciale opcenten op de hoofdsommen voor de motorrijtuigenbelasting zijn afkomstig van de Minister van Financiën (Belastingdienst). In artikel 4 is vastgelegd dat uiterlijk per 1 april van ieder jaar een definitieve opgave wordt gedaan van de ontvangsten op kasbasis per provincie van de geheven opcenten over het voorafgaande jaar.

Artikel 5

Bij de definitie van binnenwater wordt afgeweken van de door het CBS gehanteerde definitie. Artikel 5 bepaalt op welke punten wordt afgeweken van die definitie.

Artikel 6

De maatstaf oeverlengte wordt berekend op basis van de omtrek van het binnenwater. De omschrijving van het binnenwater die voor deze maatstaf wordt gebruikt wijkt af van die voor de maatstaf binnenwater, omdat meren en poelen vanaf een oppervlak van 50 vierkante meter meetellen. Voor de maatstaf binnenwater is dat 10.000 vierkante meter.

Artikel 7

Het onderscheid naar landelijk gebied wordt gemaakt aan de hand van de omgevingsadressendichtheid. De definitie van rastervierkant is opgenomen in artikel 1, onder d, van het Bfv.

Artikel 8

Dit artikel geeft de regels voor de toepassing van het begrip bodemfactor, dat in een aantal maatstaven wordt gebruikt.

Artikel 9

De algemene uitkering van het gemeentefonds bevat bedragen voor stedelijke vernieuwing, die als tegemoetkoming voortvloeien uit het toenmalige beleid rondom het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing. Op grond van artikel 18, tweede lid, van het Besluit financiële verantwoording 2001 worden het totaalbedrag van deze tegemoetkoming en de aandelen van gemeenten daarin bij ministeriële regeling vastgesteld. Voor 2016 is het totaalbedrag vastgesteld in het Besluit tot vaststelling van de bedragen per eenheid voor de algemene uitkering uit het gemeentefonds over het uitkeringsjaar 2016 (Stcrt. 2018, 31403). Het totaalbedrag voor de volgende jaren zal in soortgelijke besluiten worden vastgesteld. Artikel 9 van onderhavige regeling stelt het aandeel per gemeente in de tegemoetkoming vanaf 2016 vast.

Artikel 10

Dit artikel bakent de in de maatstaf minderheden gebruikte begrippen af aan de hand van relevante wetgeving.

Artikel 11 en 12

Deze artikelen geven de rekenmethode van het lokaal klantenpotentieel (maatstaf 13), respectievelijk het regionaal klantenpotentieel (maatstaf 14). Hierna is de berekening van het lokaal klantenpotentieel nader toegelicht. Die toelichting is rechtstreeks van toepassing op de berekening van het regionaal klantenpotentieel, behalve waar anders is aangegeven.

Het lokaal klantenpotentieel van een gemeente is de som van het klantenpotentieel van de verschillende woonkernen van de gemeente. Het klantenpotentieel van een woonkern is het aantal potentiële klanten dat wordt aangetrokken uit alle woonkernen die minder dan 20 kilometer van de woonkern verwijderd liggen, daaronder mede begrepen de aantrekkende woonkern zelf.

Voor de berekening van het lokaal klantenpotentieel wordt aangesloten bij de definitie van woonkern in artikel 1, onderdeel f, van het Bfv, met dien verstande dat de adressen van een rastervierkant niet in dezelfde gemeente hoeven te liggen. Een rastervierkant kan adressen bevatten die in verschillende gemeenten liggen. Op gemeentegrenzen liggende rastervierkanten kunnen bijgevolg in meerdere gemeenten meetellen voor de afbakening van woonkernen van die gemeenten.

Het klantenpotentieel van een woonkern is het aantal klanten dat die woonkern aantrekt uit alle woonkernen die binnen een straal van 20 kilometer rond die woonkern zijn gelegen. Dat aantal wordt voor elke omliggende woonkern afzonderlijk berekend door het gecorrigeerde aantal inwoners van die omliggende woonkern te vermenigvuldigen met de toeloopkans, zijnde de kans dat de aantrekkende woonkern klanten uit die omliggende woonkern aantrekt. De toeloopkans wordt berekend door de aantrekkingskracht van de aantrekkende woonkern te delen door de gezamenlijke aantrekkingskracht van de aantrekkende woonkern en de concurrerende woonkernen.

Een concurrerende woonkern is een andere woonkern dan de aantrekkende woonkern die minder dan

20 kilometer van de omliggende woonkern is verwijderd. De aantrekkende woonkern concurreert dus met de concurrerende woonkern om klanten uit de omliggende woonkern. De toeloopkans van de aantrekkende woonkern wordt kleiner, naarmate de aantrekkingskracht van de concurrerende woonkern(en) groter wordt.

De aantrekkingskracht van zowel de aantrekkende als concurrerende woonkern wordt berekend door het gecorrigeerde aantal inwoners te delen door de gekwadrateerde afstand in kilometers tot de omliggende woonkern. Daarbij wordt de afstand van de aantrekkende kern (als omliggende kern) tot zichzelf op één kilometer vastgesteld. De afstand tot de omliggende kern wordt gekwadrateerd, omdat zodoende in de formule wordt verdisconteerd, de veronderstelling dat klanten uit de omliggende kern minder snel naar de aantrekkende of concurrerende woonkern zullen reizen, naarmate de afstand daarheen groter is.

Het regionaal klantenpotentieel van een gemeente wordt op dezelfde manier berekend als het lokaal klantenpotentieel, met dien verstande dat met een straal van 60 in plaats van 20 kilometer wordt gerekend en, bij de berekening van de aantrekkingskracht van de aantrekkende woonkern, het gecorrigeerde aantal inwoners wordt gekwadrateerd.

De berekening van het lokaal en regionaal klantenpotentieel wordt uitgevoerd door het CBS met behulp van de basisregistratie personen (BRP) en de basisregistratie adressen en gebouwen (BAG). Door het gebruik van de BAG is niet meer de locatie van adressen in een gemeente bepalend, maar de locatie van verblijfsobjecten, standplaatsen en ligplaatsen in een gemeente.

Artikel 13

Dit artikel geeft een nadere duiding van de leerlingmaatstaf voortgezet onderwijs in bijlage 2 bij het Besluit financiële verhoudingen 2001 (maatstaf 15).

Artikel 14

Dit artikel geeft een nadere duiding van de leerlingmaatstaf speciale school voor basisonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs in bijlage 2 bij het Besluit financiële verhoudingen 2001 (maatstaf 15a). Voor de berekening van de bedragen worden voor de verschillende categorieën leerlingen verschillende gewichten gehanteerd. Ook de gewichten zijn hier geregeld.

Ten aanzien van leerlingen die speciaal of voortgezet speciaal onderwijs volgen als bedoeld in artikel 2, tweede lid, van de Wet op de expertisecentra geldt voor een aantal instellingen een afwijkende telmethode. In gemeenten waarin sprake is van een gesloten accommodatie voor jeugdzorg of een justitiële jeugdinrichting bestaat dit leerlingenaantal uit de toegekende leerlingencapaciteit in deze instellingen voor voortgezet onderwijs, niet uit het aantal leerlingen dat in deze instellingen daadwerkelijk voortgezet onderwijs volgt. Indien bijvoorbeeld in een bepaalde instelling acht kinderen voortgezet onderwijs volgen, maar de instelling een toegekende capaciteit voor vijftien leerlingen heeft, wordt het leerlingenaantal in de betreffende instelling op vijftien leerlingen gesteld. Op deze wijze wordt in de verdeling rekening gehouden met gemeenten die vanwege een gesloten accommodatie voor jeugdzorg of een justitiële jeugdinrichting binnen hun grenzen hogere kosten hebben door de verplichting om een grotere onderwijscapaciteit in de gesloten accommodatie voor jeugdzorg dan wel justitiële jeugdinrichting in stand te houden dan het aantal leerlingen dat daadwerkelijk onderwijs volgt. Voor beide type instellingen wordt deze telmethode enkel gehanteerd als de gemeente de financiële verantwoordelijkheid voor de onderwijshuisvesting van een dergelijke instelling draagt. De afwijkende telmethode is niet van toepassing op de rijks justitiële jeugdinrichtingen, omdat de financiële verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting bij deze instellingen bij het Rijk ligt.

Artikel 15 en 16

De artikelen 15 en 16 bepalen op welke punten wordt afgeweken van de door het CBS gehanteerde definities van binnenwater en buitenwater.

Artikel 17

Gebleken is dat de uitslag bij de bepaling van de hoogwaterlijn soms sterk beïnvloed wordt door incidentele omstandigheden, waardoor de verhouding water – land voor een gemeente sterk ongunstig kan worden beïnvloed (bijvoorbeeld ten gevolge van een springtij). De fondsbeheerders hebben in een dergelijk geval gebruik gemaakt van hun bevoegdheid om van de aangeleverde gegevens af te wijken (artikel 3, derde lid, van het besluit). Omdat het een omstandigheid betreft die zich altijd voor kan doen is de afwijkmogelijkheid in dit artikel nader bepaald. Als de in het artikel omschreven omstandigheden zich voordoen kan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijks-

relaties besluiten de gegevens van de vorige meting te gebruiken.

Artikel 18

Dit artikel regelt hoe de grondoppervlakte bebouwing wordt vastgesteld. De methode van het CBS voor het bepalen van de grondoppervlakte bebouwing maakt gebruik van gegevens uit de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en de Basisregistratie Topografie (BRT). Gebruik van beide basisregistraties is voor alle overheidsinstanties verplicht. Door het gebruik van deze basisregistraties hoeven de gegevens over de grondoppervlakte bebouwing niet meer te worden geïndexeerd.

Artikel 19 en 20

De maatstaven gebaseerd op de historische kernen, de historische waterwegen en de bewoonde oorden 1930 worden vastgesteld overeenkomstig de bijlagen 2 en 3 bij deze regeling.

Artikel 21

Voor de toelichting op dit artikel wordt verwezen naar de toelichting op artikel 6.

Artikelen 22 tot en met 24

De artikelen 22 tot en met 24 regelen de gefaseerde intrekking van de Regeling meet- en rekenregels verdeelmaatstaven provinciefonds en gemeentefonds en gefaseerde inwerkingtreding van deze regeling. Dit hangt samen met de twee fasen van het groot onderhoud gemeentefonds en de bevindingen van de commissie-Jansen met betrekking tot de verdeelmaatstaven voor het provinciefonds. Voor een verdere toelichting wordt naar het algemene deel van de toelichting verwezen.

*De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren*

BIJLAGE 1. MAATSTAF INVESTERINGSBUDGET STEDELIJKE VERNIEUWING (ISV) (BIJLAGE BIJ ARTIKEL 9 VAN DE REGELING UITWERKING VERDEELMAATSTAVEN PROVINCIEFONDS EN GEMEENTEFONDS)

Gemeente per 1-1-2016	Maatstaf ISV	
	Vanaf 2016	
	ISV (a)	ISV (b)
	stadsvernieuwing	herstructurering
Aa en Hunze	0,000720063	0,000180125
Aalburg	0,000097768	0,000032773
Aalsmeer	0,000222553	0,000125499
Aalten	0,000648353	0,000198341
Achtkarspelen	0,000727425	0,000324515
Alblasserdam	0,000212132	0,000587444
Albrandswaard	0,000069414	0,000187360
Alkmaar	0,005915748	0,006691647
Almelo	0,004393678	0,006510569
Almere	0,000000000	0,000260088
Alphen aan den Rijn	0,001119960	0,002371161
Alphen-Chaam	0,000072245	0,000027604
Ameland	0,000241883	0,000024517
Amersfoort	0,003205409	0,004501294
Amstelveen	0,000715569	0,003213704
Amsterdam	0,211339828	0,140531959
Apeldoorn	0,003582399	0,004782473
Appingedam	0,000901217	0,001089753
Arnhem	0,016613726	0,020141675
Assen	0,001164566	0,003104489
Asten	0,000122176	0,000075828
Baarle-Nassau	0,000097893	0,000031458
Baarn	0,000539313	0,000388629
Barendrecht	0,000107892	0,000145402
Barneveld	0,000405593	0,000198170
Bedum	0,000488208	0,000179573
Beek	0,000392440	0,000515333
Beemster	0,000175750	0,000041353
Beesel	0,000245151	0,000135447
Bellingwedde	0,000813447	0,000133462
Berg en Dal	0,000385129	0,000269329
Bergeijk	0,000126280	0,000062058
Bergen L	0,000192966	0,000129309
Bergen NH	0,000614427	0,000363477
Bergen op Zoom	0,001541239	0,001714713
Berkelland	0,000794704	0,000269938
Bernheze	0,000139025	0,000092204
Best	0,000076762	0,000215054
Beuningen	0,000141142	0,000086934
Beverwijk	0,001089345	0,001974339
Binnenmaas	0,000347104	0,000237159
Bladel	0,000109221	0,000079597
Blaricum	0,000112701	0,000051777
Bloemendaal	0,000464624	0,000153929
Bodegraven-Reeuwijk	0,000385923	0,000236700
Boekel	0,000053584	0,000027067
Borger-Odoorn	0,000834062	0,000250331
Borne	0,000321571	0,000169671
Borsele	0,000657707	0,000203131
Boxmeer	0,000239181	0,000138631
Boxtel	0,000361020	0,000391364
Breda	0,005660131	0,007361253

Gemeente per 1-1-2016	Maatstaf ISV	
	Vanaf 2016	
	ISV (a)	ISV (b)
	stadsvernieuwing	herstructurering
Brielle	0,000347867	0,000150634
Bronckhorst	0,000680644	0,000156943
Brummen	0,000357963	0,000111223
Brunssum	0,001477587	0,002226761
Bunnik	0,000045543	0,000046033
Bunschoten	0,000075710	0,000044686
Buren	0,000377073	0,000082724
Capelle aan den IJssel	0,000251812	0,003132810
Castricum	0,000269113	0,000225453
Coevorden	0,001014834	0,000542570
Cranendonck	0,000161375	0,000104024
Cromstrijen	0,000181879	0,000078555
Cuijk	0,000169141	0,000194110
Culemborg	0,000432459	0,000397497
Dalfsen	0,000361667	0,000135525
Dantumadiel	0,000624789	0,000184948
De Bilt	0,000588288	0,000808944
De Fryske Marren	0,001789657	0,000537336
De Marne	0,001079966	0,000205766
De Ronde Venen	0,000226416	0,000169680
De Wolden	0,000662551	0,000152104
Delft	0,006998074	0,009539340
Delfzijl	0,001546952	0,001963059
Den Helder	0,001566914	0,002496490
Deurne	0,000233100	0,000151934
Deventer	0,005569131	0,006747480
Diemen	0,000103104	0,000580701
Dinkelland	0,000284380	0,000146774
Doesburg	0,000311462	0,000187267
Doetinchem	0,000753153	0,001098312
Dongen	0,000252466	0,000201939
Dongeradeel	0,001612333	0,000421287
Dordrecht	0,012629937	0,015432448
Drechterland	0,000170642	0,000055639
Drimmelen	0,000252314	0,000109680
Dronten	0,000000000	0,000180539
Druten	0,000155963	0,000082059
Duiven	0,000066382	0,000049980
Echt-Susteren	0,000769290	0,000448133
Edam-Volendam	0,000374189	0,000152849
Ede	0,001106171	0,001896316
Eemnes	0,000034081	0,000015819
Eemsum	0,001514889	0,000288879
Eersel	0,000094083	0,000056078
Eijsden-Margraten	0,000660934	0,000208381
Eindhoven	0,009543371	0,015647070
Elburg	0,000338237	0,000112794
Emmen	0,003316802	0,003415297
Enkhuizen	0,000845857	0,000270256
Enschede	0,010740938	0,018027844
Epe	0,000544745	0,000388252
Ermelo	0,000227306	0,000170265
Etten-Leur	0,000168302	0,000228271
Ferwerderadiel	0,000531951	0,000078041
Franeke	0,001535997	0,000370905

Gemeente per 1-1-2016	Maatstaf ISV	
	Vanaf 2016	
	ISV (a)	ISV (b)
	stadsvernieuwing	herstructurering
Geertruidenberg	0,000300823	0,000162822
Geldermalsen	0,000348843	0,000108716
Geldrop-Mierlo	0,000289596	0,000552081
Gemert-Bakel	0,000226079	0,000118987
Gennep	0,000302600	0,000245649
Giessenlanden	0,000150777	0,000072859
Gilze en Rijen	0,000198715	0,000115251
Goeree-Overflakkee	0,001100306	0,000338997
Goes	0,001723544	0,001845454
Goirle	0,000116285	0,000100254
Gooise Meren	0,001912084	0,001170002
Gorinchem	0,001142520	0,002256041
Gouda	0,002767439	0,002890717
Grave	0,000154979	0,000081524
Groningen	0,042077968	0,050673797
Grootevast	0,000465410	0,000092924
Gulpen-Wittem	0,000571905	0,000184925
Haaksbergen	0,000338042	0,000245240
Haaren	0,000113755	0,000038545
Haarlem	0,020210842	0,012515850
Haarlemmerliede en Spaarnwoude	0,000064271	0,000052156
Haarlemmermeer	0,000642470	0,000731235
Halderberge	0,000296501	0,000168970
Hardenberg	0,001019977	0,000516332
Harderwijk	0,000424198	0,000569647
Hardinxveld-Giessendam	0,000322488	0,000246567
Haren	0,000837768	0,000592754
Harlingen	0,001659235	0,000730008
Hattem	0,000259323	0,000118373
Heemskerk	0,000088506	0,001029331
Heemstede	0,000736768	0,000317762
Heerde	0,000313064	0,000107690
Heerenveen	0,002049850	0,001658480
Heerhugowaard	0,000143218	0,000190291
Heerlen	0,009276664	0,018246697
Heeze-Leende	0,000099849	0,000050761
Heiloo	0,000229972	0,000146411
Hellendoorn	0,000638901	0,000271890
Hellevoetsluis	0,000290615	0,000411578
Helmond	0,001211785	0,001999514
Hendrik-Ido-Ambacht	0,000087234	0,000268715
Hengelo	0,004488334	0,007109521
Het Bildt	0,000650292	0,000101690
Heumen	0,000087251	0,000044721
Heusden	0,000379641	0,000202820
Hillegom	0,000478849	0,000379163
Hilvarenbeek	0,000125099	0,000041677
Hilversum	0,004610702	0,003890148
Hof van Twente	0,000775733	0,000333830
Hollands Kroon	0,000569079	0,000233618
Hoogeveen	0,000980674	0,001751443
Hoogezand-Sappemeer	0,002166327	0,002946510
Hoorn	0,001072820	0,000900265
Horst aan de Maas	0,000500997	0,000290540
Houten	0,000074673	0,000029285

Gemeente per 1-1-2016	Maatstaf ISV	
	Vanaf 2016	
	ISV (a)	ISV (b)
	stadsvernieuwing	herstructurering
Huizen	0,000367773	0,000227016
Hulst	0,001272037	0,000339271
IJsselstein	0,000129636	0,000348844
Kaag en Braassem	0,000172021	0,000110513
Kampen	0,002556683	0,002163202
Kapelle	0,000280527	0,000088934
Katwijk	0,000800055	0,001928201
Kerkrade	0,003016567	0,004743351
Koggenland	0,000179027	0,000059730
Kollumerland en Nieuwkruisland	0,000509209	0,000146398
Korendijk	0,000141296	0,000044226
Krimpen aan den IJssel	0,000205242	0,000620732
Krimpenerwaard	0,001099844	0,000648700
Laarbeek	0,000167570	0,000085953
Landerd	0,000106744	0,000046297
Landgraaf	0,001262243	0,001655636
Landsmeer	0,000062770	0,000065521
Langedijk	0,000251779	0,000094746
Lansingerland	0,000167963	0,000150531
Laren	0,000278484	0,000087148
Leek	0,000575596	0,000227671
Leerdam	0,000471032	0,000407279
Leeuwarden	0,017678449	0,021719808
Leeuwarderadeel	0,000228132	0,000059341
Leiden	0,011120166	0,010416431
Leiderdorp	0,000146037	0,000690471
Leidschendam-Voorburg	0,003629217	0,006412912
Lelystad	0,000016395	0,000818167
Leudal	0,000585124	0,000262296
Leusden	0,000067462	0,000066708
Lingewaal	0,000150254	0,000051310
Lingewaard	0,000256154	0,000240226
Lisse	0,000296250	0,000425455
Littenseradiel	0,000563784	0,000064249
Lochem	0,000586225	0,000180632
Loon op Zand	0,000193668	0,000116977
Lopik	0,000095358	0,000024828
Loppersum	0,000972933	0,000124117
Losser	0,000350660	0,000222866
Maasdriel	0,000239800	0,000103810
Maasgouw	0,000577624	0,000226973
Maassluis	0,000496862	0,002250578
Maastricht	0,008721052	0,010494013
Marum	0,000367667	0,000083695
Medemblik	0,000598369	0,000158083
Meerssen	0,000499462	0,000299142
Menameradiel	0,000555257	0,000115028
Menterwolde	0,000511794	0,000138852
Meppel	0,001105413	0,001318653
Middelburg	0,003897189	0,002364775
Midden-Drenthe	0,000720216	0,000266429
Midden-Delfland	0,000169980	0,000069238
Mill en Sint Hubert	0,000111849	0,000044675
Moerdijk	0,000481592	0,000194336
Molenwaard	0,000356926	0,000102353

Gemeente per 1-1-2016	Maatstaf ISV	
	Vanaf 2016	
	ISV (a)	ISV (b)
	stadsvernieuwing	herstructurering
Montferland	0,000440748	0,000236735
Montfoort	0,000082126	0,000028126
Mook en Middelaar	0,000042025	0,000059988
Neder-Betuwe	0,000163664	0,000083810
Nederweert	0,000195902	0,000101286
Neerijnen	0,000180315	0,000042337
Nieuwegein	0,000152911	0,000580199
Nieuwkoop	0,000156211	0,000129013
Nijkerk	0,000365294	0,000292116
Nijmegen	0,011320648	0,014075006
Nissewaard	0,000310354	0,002021770
Noord-Beveland	0,000530192	0,000103369
Noordenveld	0,000655228	0,000333660
Noordoostpolder	0,000034314	0,000875901
Noordwijk	0,000433729	0,000532399
Noordwijkerhout	0,000196497	0,000164245
Nuenen c.a.	0,000081249	0,000067951
Nunspeet	0,000219574	0,000162865
Nuth	0,000464241	0,000277248
Oegstgeest	0,000258991	0,000343630
Oirschot	0,000183255	0,000055822
Oisterwijk	0,000237082	0,000136087
Oldambt	0,003321686	0,001662234
Oldebroek	0,000197823	0,000099682
Oldenzaal	0,000639142	0,000760828
Olst-Wijhe	0,000376353	0,000162230
Ommen	0,000275067	0,000170062
Onderbanken	0,000218320	0,000114094
Oost Gelre	0,000366759	0,000167921
Oosterhout	0,000402929	0,000842616
Ooststellingwerf	0,000874270	0,000301920
Oostzaan	0,000107664	0,000061732
Opmeer	0,000106526	0,000037903
Opsterland	0,000978593	0,000328583
Oss	0,000736877	0,001037073
Oud-Beijerland	0,000226672	0,000115675
Oude IJsselstreek	0,000782567	0,000298989
Ouder-Amstel	0,000139801	0,000235890
Oudewater	0,000183189	0,000047943
Overbetuwe	0,000316699	0,000211056
Papendrecht	0,000107910	0,000634960
Peel en Maas	0,000414444	0,000253005
Pekela	0,000921818	0,000351580
Pijnacker-Nootdorp	0,000173879	0,000201779
Purmerend	0,000334615	0,001609871
Putten	0,000236725	0,000125003
Raalte	0,000422568	0,000224311
Reimerswaal	0,000644470	0,000253528
Renkum	0,000711169	0,000840664
Renswoude	0,000023407	0,000007395
Reusel-De Mierden	0,000080007	0,000041190
Rheden	0,001308678	0,001044392
Rhenen	0,000170556	0,000232999
Ridderkerk	0,000721093	0,002511381
Rijnwaarden	0,000173975	0,000060814

Gemeente per 1-1-2016	Maatstaf ISV	
	Vanaf 2016	
	ISV (a)	ISV (b)
	stadsvernieuwing	herstructurering
Rijssen-Holten	0,000426606	0,000266956
Rijswijk	0,002498930	0,007041121
Roerdalen	0,000261706	0,000198238
Roermond	0,002935696	0,003154253
Roosendaal	0,001117552	0,001606383
Rotterdam	0,176639105	0,187058286
Rozendaal	0,000007513	0,000004241
Rucphen	0,000146635	0,000107153
Schagen	0,000460759	0,000180697
Scherpenzeel	0,000078215	0,000035215
Schiedam	0,013840837	0,019156579
Schiermonnikoog	0,000132942	0,000018851
Schijndel	0,000135798	0,000112122
Schinnen	0,000290925	0,000128403
Schouwen-Duiveland	0,002099431	0,000540600
's-Gravenhage	0,112852552	0,103920039
's-Hertogenbosch	0,003484332	0,005391031
Simpelveld	0,000318182	0,000320734
Sint-Anthonis	0,000109211	0,000041092
Sint-Michielsgestel	0,000195210	0,000106859
Sint-Oedenrode	0,000119788	0,000067674
Sittard-Geleen	0,004452420	0,007412157
Sliedrecht	0,000699311	0,001142985
Slochteren	0,000803809	0,000119346
Sluis	0,001305850	0,000579562
Smallingerland	0,001342850	0,002346925
Soest	0,000548983	0,000911447
Someren	0,000124921	0,000070666
Son en Breugel	0,000039898	0,000053607
Stadskanaal	0,002190892	0,001600237
Staphorst	0,000361418	0,000045343
Stede Broec	0,000157169	0,000081998
Steenbergen	0,000329561	0,000127284
Steenwijkerland	0,001421810	0,000830776
Stein	0,000566729	0,000629730
Stichtse Vecht	0,000499292	0,000581786
Strijen	0,000158209	0,000075306
Súdwest-Fryslân	0,004940515	0,003150860
Ten Boer	0,000303381	0,000056809
Terneuzen	0,002600366	0,001723370
Terschelling	0,000286456	0,000053303
Texel	0,000402265	0,000092827
Teylingen	0,000336957	0,000385055
Tholen	0,000979331	0,000224778
Tiel	0,000815964	0,000729842
Tilburg	0,008600694	0,011799999
Tubbergen	0,000132812	0,000064518
Twenterand	0,000506266	0,000215927
Tynaarlo	0,000698872	0,000302849
Tytsjerksteradiel	0,000918969	0,000320879
Uden	0,000191068	0,000351933
Uitgeest	0,000076899	0,000056538
Uithoorn	0,000058717	0,000351991
Urk	0,000113870	0,000048016
Utrecht	0,029825601	0,028403813

Gemeente per 1-1-2016	Maatstaf ISV	
	Vanaf 2016	
	ISV (a)	ISV (b)
	stadsvernieuwing	herstructurering
Utrechtse Heuvelrug	0,000593208	0,000405653
Vaals	0,000861271	0,000762058
Valkenburg aan de Geul	0,000913978	0,000576618
Valkenswaard	0,000368478	0,000500108
Veendam	0,001837976	0,001366882
Veenendaal	0,000552790	0,001407947
Veere	0,000703326	0,000257014
Veghel	0,000223055	0,000178594
Veldhoven	0,000182018	0,000381904
Velsen	0,001594151	0,002803868
Venlo	0,003790555	0,005917811
Venray	0,000448226	0,000730568
Vianen	0,000162348	0,000156930
Vlaardingen	0,003186456	0,011512477
Vlagtwedde	0,001321358	0,000363198
Vlieland	0,000106192	0,000017237
Vlissingen	0,003673599	0,005583076
Voerendaal	0,000301011	0,000122887
Voorschoten	0,000269614	0,000593760
Voorst	0,000446391	0,000130762
Vught	0,000347614	0,000202037
Waalre	0,000111010	0,000092661
Waalwijk	0,000623025	0,000660225
Waddinxveen	0,000185271	0,000707277
Wageningen	0,000549112	0,001378742
Wassenaar	0,000730218	0,000436250
Waterland	0,000312418	0,000111740
Weert	0,000837363	0,001361324
Weesp	0,000604777	0,000911763
Werkendam	0,000269607	0,000106383
West Maas en Waal	0,000287903	0,000073732
Westerveld	0,000523422	0,000123351
Westervoort	0,000058205	0,000053436
Westland	0,001104473	0,001041060
Weststellingwerf	0,001203270	0,000417123
Westvoorne	0,000192802	0,000068749
Wierden	0,000253959	0,000117432
Wijchen	0,000263255	0,000206080
Wijdmeren	0,000274101	0,000114014
Wijk bij Duurstede	0,000131788	0,000108250
Winsum	0,000707526	0,000144079
Winterswijk	0,001009533	0,000387291
Woensdrecht	0,000185316	0,000119698
Woerden	0,000346795	0,000302834
Wormerland	0,000180609	0,000192396
Woudenberg	0,000050539	0,000025940
Woudrichem	0,000155925	0,000056756
Zaanstad	0,006047364	0,009549549
Zaltbommel	0,000417907	0,000165071
Zandvoort	0,000487364	0,000774585
Zederik	0,000263042	0,000068799
Zeewolde	0,000000000	0,000001659
Zeist	0,001323157	0,002016091
Zevenaar	0,000251224	0,000394142
Zoetermeer	0,000210132	0,002973529

Gemeente per 1-1-2016	Maatstaf ISV	
	Vanaf 2016	
	ISV (a)	ISV (b)
	stadsvernieuwing	herstructurering
Zoeterwoude	0,000097363	0,000043391
Zuidhorn	0,000658972	0,000164975
Zuidplas	0,000254547	0,000417693
Zundert	0,000213118	0,000096387
Zutphen	0,001947075	0,001461220
Zwartewaterland	0,000407159	0,000164220
Zwijndrecht	0,000374533	0,002142928
Zwolle	0,005786191	0,007038150

BIJLAGE 2. DE HISTORISCHE KERNEN EN HET HISTORISCHE WATER (BIJLAGE BIJ ARTIKEL 19 VAN DE REGELING UITWERKING VERDEELMAATSTAVEN PROVINCIEFONDS EN GEMEENTEFONDS)

Gemeente per 1-1-2016	Historische kern	Oppervlakte van de kern in hectaren	Lengte van de waterwegen in meters
Aalten	Bredevoort	5	0
Alkmaar	Alkmaar	47	8.600
Almelo	Almelo	10	0
Amersfoort	Amersfoort	40	6.800
Amsterdam	Amsterdam	425	83.000
Appingedam	Appingedam	9	0
Arnhem	Arnhem	18	0
Assen	Assen	11	0
Bellingwedde	Oudeschans	0	1.700
Bergen op Zoom	Bergen op Zoom	39	1.100
Berkelland	Borculo	5	1.750
Beverwijk	Beverwijk	17	0
Breda	Breda	42	0
Brielle	Brielle	26	5.800
Buren	Buren	6	1.150
Coevorden	Coevorden	9	3.250
Culemborg	Culemborg	17	3.100
De Fryske Marren	Sloten	5	1.450
Delft	Delft	85	18.100
Delfzijl	Delfzijl	6	0
Deventer	Deventer	35	3.700
Dinkelland	Ootmarsum	6	0
Doesburg	Doesburg	18	7.400
Doetinchem	Doetinchem	10	0
Dongeradeel	Dokkum	22	5.350
Dordrecht	Dordrecht	72	10.800
Echt-Susteren	Echt	29	0
	Nieuwstadt		
	Susteren		
Edam-Volendam	Edam	31	8.100
Eindhoven	Eindhoven	9	0
Elburg	Elburg	9	2.500
Enkhuizen	Enkhuizen	54	10.700
Enschede	Enschede	9	0
Franekeadeel	Franeke	22	5.850
Geertruidenberg	Geertruidenberg	13	3.600

Gemeente per 1-1-2016	Historische kern	Oppervlakte van de kern in hectaren	Lengte van de waterwegen in meters
Gemert-Bakel	Gemert	8	0
Gennep	Gennep	5	0
Goeree-Overflakkee	Goedereede	7	0
Goes	Goes	21	2.350
Gooise Meren	Muiden	27	11.150
	Naarden		
Gorinchem	Gorinchem	31	5.750
Gouda	Gouda	53	10.350
Grave	Grave	8	2.950
Groningen	Groningen	112	6.100
Haarlem	Haarlem	107	11.850
Halderberge	Oudenbosch	10	0
Harderwijk	Harderwijk	19	1.650
Harlingen	Harlingen	45	6.000
Hattem	Hattem	7	1.000
Heerenveen	Heerenveen	9	2.300
Hellevoetsluis	Hellevoetsluis	5	3.700
Helmond	Helmond	10	0
Heusden	Heusden	16	6.900
Hof van Twente	Delden	17	0
	Diepenheim		
	Goor		
Hoorn	Hoorn	46	5.150
Hulst	Hulst	15	4.550
IJsselstein	IJsselstein	10	2.950
Kampen	Kampen	36	5.700
Krimpenerwaard	Schoonhoven	15	3.000
Leerdam	Leerdam	8	0
Leeuwarden	Leeuwarden	44	7.250
Leiden	Leiden	125	21.850
Lingewaal	Asperen	12	1.150
	Heukelum		
Lingewaard	Huissen	5	0
Lochem	Lochem	7	0
Maasgouw	Stevensweert	24	0
	Thorn		
	Wessem		
Maassluis	Maassluis	14	3.750

Gemeente per 1-1-2016	Historische kern	Oppervlakte van de kern in hectaren	Lengte van de waterwegen in meters
Maastricht	Maastricht incl. Wijck	101	2.600
Medemblik	Medemblik	31	5.950
Meppel	Meppel	17	2.550
Middelburg	Middelburg	77	8.700
Moerdijk	Klundert	27	12.350
	Willemstad		
	Zevenbergen		
Molenwaard	Nieuwpoort	5	2.450
Montferland	's-Heerenberg	6	0
Montfoort	Montfoort	10	1.650
Nijkerk	Nijkerk	14	0
Nijmegen	Nijmegen	20	0
Nissewaard	Geervliet	5	0
Oirschot	Oirschot	10	0
Oisterwijk	Oisterwijk	10	0
Oldambt	Winschoten	10	0
Oldenzaal	Oldenzaal	8	0
Ommen	Ommen	5	0
Oost Gelre	Groenlo	9	2.400
Oosterhout	Oosterhout	10	0
Oss	Megen	10	1.400
	Ravenstein		
Oudewater	Oudewater	13	3.350
Peel en Maas	Kessel	5	0
Purmerend	Purmerend	15	2.250
Rhenen	Rhenen	5	0
Rijssen-Holten	Rijssen	8	0
Roerdalen	Montfort	7	0
Roermond	Roermond	34	0
Roosendaal	Roosendaal	10	0
Rotterdam	Delfshaven	25	12.900
	Rotterdam		
Schagen	Schagen	6	0
Schiedam	Schiedam	33	6.850
Schouwen-Duiveland	Brouwershaven	56	6.500
	Zierikzee		
's-Gravenhage	's-Gravenhage	130	9.850
's-Hertogenbosch	's-Hertogenbosch	54	7.350

Gemeente per 1-1-2016	Historische kern	Oppervlakte van de kern in hectaren	Lengte van de waterwegen in meters
Sittard-Geleen	Sittard	14	0
Sluis	Aardenburg	24	7.800
	IJzendijke		
	Retranchement		
	Sluis		
Steenbergen	Steenbergen	8	6.200
Steenwijkerland	Blokzijl	27	5.750
	Kuinre		
	Steenwijk		
	Vollenhove		
Súdwest-Fryslân	Bolsward	80	24.250
	Hindeloopen		
	IJlst		
	Sneek		
	Staveren		
	Workum		
Terneuzen	Axel	13	3.000
	Philippine		
	Sas van Gent		
	Terneuzen		
Tholen	St. Maartensdijk	16	1.300
	Tholen		
Tiel	Tiel	14	1.500
Tilburg	Tilburg	10	0
Utrecht	Utrecht	132	14.100
Valkenburg aan de Geul	Valkenburg	7	0
Veere	Domburg	14	3.200
	Veere		
Venlo	Venlo	10	0
Vianen	Vianen	12	2.200
Vlaardingen	Vlaardingen	10	0
Vlagtwedde	Bourtange	0	3.600
Vlissingen	Vlissingen	16	3.200
Wageningen	Wageningen	9	1.800
Waterland	Monnickendam	18	4.600
Weert	Weert	13	0
Weesp	Weesp	19	4.000
Westland	's-Gravenzande	5	0

Gemeente per 1-1-2016	Historische kern	Oppervlakte van de kern in hectaren	Lengte van de waterwegen in meters
Wijchen	Batenburg	5	0
Wijk bij Duurstede	Wijk bij Duurstede	13	1.250
Woerden	Woerden	9	3.900
Woudrichem	Woudrichem	6	1.700
Zaanstad	Zaandam	12	10.200
Zaltbommel	Zaltbommel	21	4.350
Zevenaar	Zevenaar	6	0
Zutphen	Zutphen	28	5.750
Zwartewaterland	Genemuiden	23	4.550
	Hasselt		
	Zwartsluis		
Zwolle	Zwolle	41	4.550

BIJLAGE 3. DE BEWOONDE OORDEN 1930, HET AANTAL WONINGEN 1930 IN BEWOONDE OORDEN EN HET AANTAL WONINGEN 1930 IN HISTORISCHE KERNEN IN BEWOONDE OORDEN (BIJLAGE BIJ ARTIKEL 20 VAN DE REGELING UITWERKING VERDEELMAATSTAVEN PROVINCIEFONDS EN GEMEENTEFONDS)

Gemeente per 1-1-2016	Bewoond oord 1930 (soms verdeeld over twee gemeenten)	Historische kern gelegen in het bewoonde oord 1930	Woningen 1930 in het bewoonde oord 1930	Woningen 1930 in een bewoond oord tevens histo- rische kern
Aalsmeer	Aalsmeer	–	1.605	0
Aalten	Aalten	–	996	0
Alblasserdam	Alblasserdam	–	1.467	0
	Kinderdijk (deel)	–		
Alkmaar	Alkmaar	Alkmaar	7.019	7.019
Almelo	Almelo	Almelo	7.097	7.097
Alphen aan den Rijn	Alphen	–	3.731	0
	Boskoop	–		
Amersfoort	Amersfoort	Amersfoort	8.558	8.558
Amstelveen	Amstelveen	–	1.241	0
Amsterdam	Amsterdam	Amsterdam	198.950	196.621
	Buitenveldert	–		
	Oostzaan (deel)	–		
	Tuindorp Oostzaan	–		
Apeldoorn	Apeldoorn	–	11.306	0
Appingedam	Appingedam	Appingedam	1.268	1.268
Arnhem	Arnhem	Arnhem	18.048	18.048
Assen	Assen	Assen	3.666	3.666
Asten	Asten	–	538	0
Baarn	Baarn	–	2.959	0
	Soestdijk (deel)	–		
Barendrecht	Barendrecht	–	716	0
Barneveld	Barneveld	–	920	0
Bedum	Bedum	–	678	0
Beek	Beek	–	644	0
Berg en Dal	Groesbeek	–	1.067	0
	Millingen	–		
Bergen NH	Bergen	–	1.819	0
	Egmond aan Zee	–		
Bergen op Zoom	Bergen op Zoom	Bergen op Zoom	4.083	4.083
Berkelland	Borculo	Borculo	1.204	524
	Neede	–		
Beverwijk	Beverwijk	Beverwijk	3.506	2.217
	Wijk aan Duin	–		

Gemeente per 1-1-2016	Bewoond oord 1930 (soms verdeeld over twee gemeenten)	Historische kern gelegen in het bewoonde oord 1930	Woningen 1930 in het bewoonde oord 1930	Woningen 1930 in een bewoonde oord tevens histo- rische kern
Binnenmaas	Gravendeel, 's	–	1.435	0
	Puttershoek	–		
Blaricum	Blaricum	–	779	0
Bloemendaal	Aerdenhout	–	2.464	0
	Bloemendaal	–		
	Overveen	–		
Bodegraven-Reeuwijk	Bodegraven	–	870	0
Borger-Odoorn	Eerste Valthermond	–	2.246	0
	Nieuw-Buinen	–		
	Tweede Exloërmond	–		
Borne	Borne	–	1.224	0
Boxmeer	Boxmeer	–	736	0
Boxtel	Boxtel	–	1.588	0
Breda	Breda	Breda	12.005	9.613
	Ginneken	–		
	Prinsenhage	–		
Brielle	Brielle	Brielle	870	870
Brummen	Brummen	–	509	0
Brunssum	Brunssum	–	3.867	0
	Rumpen	–		
	Treebeek	–		
Bunschoten	Spakenburg	–	717	0
Capelle aan den IJssel	Keten	–	841	0
Coevorden	Coevorden	Coevorden	917	917
Culemborg	Culemborg	Culemborg	1.899	1.899
Dantumadiel	Zwaagwesteinde	–	573	0
De Bilt	Bilthoven	–	2.889	0
	De Bilt	–		
De Fryske Marren	Joure	–	1.818	0
	Lemmer	–		
Delft	Delft (deel)	Delft	11.645	11.645
Delfzijl	Delfzijl	Delfzijl	1.579	948
	Farmsum	–		
Den Helder	Den Helder	–	7.694	0
Deurne	Deurne	–	720	0
Deventer	Deventer	Deventer	8.739	8.234
	Hoven	–		

Gemeente per 1-1-2016	Bewoond oord 1930 (soms verdeeld over twee gemeenten)	Historische kern gelegen in het bewoonde oord 1930	Woningen 1930 in het bewoonde oord 1930	Woningen 1930 in een bewoonde oord tevens histo- rische kern
Diemen	Diemerbrug	–	763	0
Doesburg	Doesburg	Doesburg	1.178	1.178
Doetinchem	Doetinchem	Doetinchem	1.667	1.667
Dongen	Dongen	–	1.346	0
Dongeradeel	Dokkum	Dokkum	1.331	1.331
Dordrecht	Dordrecht	Dordrecht	14.520	13.939
	Dubbeldam	–		
Drechterland	Venhuizen	–	596	0
Drimmelen	Lage Zwaluwe	–	1.237	0
	Made	–		
Echt-Susteren	Echt	Echt	572	572
Edam-Volendam	Edam	Edam	1.933	950
	Volendam	–		
Ede	Bennekom	–	3.234	0
	Ede	–		
Eemsmond	Uithuizen	–	845	0
Eindhoven	Eindhoven	Eindhoven	19.215	18.701
	Tivoli	–		
Elburg	Elburg	Elburg	579	579
Emmen	Barger-Oosterveen	–	4.532	0
	Emmen	–		
	Emmer-Compascuum	–		
	Emmer-Erfscheidenveen	–		
	Erica	–		
	Nieuw-Amsterdam	–		
	Nieuw-Weerdinge	–		
Enkhuizen	Enkhuizen	Enkhuizen	2.330	2.330
Enschede	Enschede	Enschede	15.963	11.523
	Glanerbrug	–		
	Rondom Enschede	–		
Epe	Epe	–	604	0
Ermelo	Ermelo	–	645	0
Etten-Leur	Etten	–	542	0
Franekeadeel	Franeke	Franeke	1.787	1.787
Geertruidenberg	Geertruidenberg	Geertruidenberg	1.532	537
	Raamsdonksveer	–		
Geldrop-Mierlo	Geldrop	–	1.074	0

Gemeente per 1-1-2016	Bewoond oord 1930 (soms verdeeld over twee gemeenten)	Historische kern gelegen in het bewoonde oord 1930	Woningen 1930 in het bewoonde oord 1930	Woningen 1930 in een bewoonde oord tevens histo- rische kern
Gemert-Bakel	Gemert	Gemert	663	663
Gennep	Gennep	Gennep	569	569
Goeree-Overflakkee	Dirksland	–	3.633	0
	Middelharnis	–		
	Ooltgensplaat	–		
	Oude Tonge	–		
	Sommelsdijk	–		
Goes	Goes	Goes	2.371	2.371
Goirle	Goirle	–	891	0
Gooise Meren	Bussum (deel)	–	6.822	651
	Bussum (deel)	–		
	Naarden	Naarden		
Gorinchem	Gorinchem	Gorinchem	3.432	3.432
Gouda	Gouda	Gouda	7.377	7.377
Groningen	Groningen	Groningen	25.153	23.468
	Helpman	–		
	Hoogkerk	–		
Haarlem	Haarlem	Haarlem	30.680	30.680
Haarlemmermeer	Aalsmeerderbuurt	–	4.976	0
	Abbenes	–		
	Hoofddorp	–		
	Nieuw-Vennep	–		
	Schiphol	–		
	Zwanenburg	–		
Halderberge	Oudenbosch	Oudenbosch	1.296	616
	Oud-Gastel	–		
Hardenberg	Dedemsvaart	–	1.013	0
Harderwijk	Harderwijk	Harderwijk	1.443	1.443
Hardinxveld-Giessendam	Boven-Hardinxveld	–	2.315	0
	Giessendam	–		
	Neder-Hardinxveld	–		
Haren	Haren	–	638	0
Harlingen	Harlingen	Harlingen	2.541	2.541
Hattem	Hattem	Hattem	652	652
Heemskerk	Heemskerk	–	780	0
Heemstede	Heemstede	–	3.226	0

Gemeente per 1-1-2016	Bewoond oord 1930 (soms verdeeld over twee gemeenten)	Historische kern gelegen in het bewoonde oord 1930	Woningen 1930 in het bewoonde oord 1930	Woningen 1930 in een bewoonde oord tevens histo- rische kern
Heerenveen	Akkrum	–	2.234	1.600
	Heerenveen	Heerenveen		
Heerlen	Heerlen	–	7.754	0
	Heerlerheide	–		
	Hoensbroek	–		
	Meezenbroek	–		
	Molenberg	–		
Heiloo	Heiloo	–	929	0
Hellendoorn	Nijverdal	–	1.341	0
Hellevoetsluis	Hellevoetsluis	Hellevoetsluis	1.211	636
	Nieuw-Helvoet	–		
Helmond	Helmond	Helmond	4.770	4.770
Hendrik-Ido-Ambacht	Hendrik-Ido-Ambacht	–	964	0
Hengelo	Hengelo	–	6.759	0
Het Bildt	Oudebildtdijk	–	636	0
Heusden	Drunen	–	1.162	0
	Vlijmen	–		
Hillegom	Hillegom	–	1.874	0
Hilversum	Hilversum	–	13.746	0
Hof van Twente	Goor	Goor	1.469	1.469
	Stad Delden	Delden		
Hoogeveen	Hoogeveen	–	1.516	0
Hoogezand-Sappemeer	Hoogezand	–	1.980	0
	Sappemeer	–		
Hoorn	Hoorn	Hoorn	3.299	3.299
Huizen	Huizen	–	1.923	0
Hulst	Hulst	Hulst	874	874
IJsselstein	IJsselstein	IJsselstein	703	703
Kaag en Braassem	Roelofarendsveen	–	542	0
Kampen	Brunnepe	–	4.545	3.052
	Kampen	Kampen		
Katwijk	Katwijk aan de Rijn	–	5.004	0
	Katwijk aan Zee	–		
	Rijnsburg	–		

Gemeente per 1-1-2016	Bewoond oord 1930 (soms verdeeld over twee gemeenten)	Historische kern gelegen in het bewoonde oord 1930	Woningen 1930 in het bewoonde oord 1930	Woningen 1930 in een bewoonde oord tevens histo- rische kern
Kerkrade	Eygelshoven	–	7.506	0
	Kerkrade	–		
	Spekholzerheide	–		
	Terwinselen	–		
Kollumerland en Nieuwkruisland	Kollum	–	577	0
Krimpen aan den IJssel	Krimpen aan den IJssel	–	925	0
Krimpenerwaard	Krimpen aan den Lek	–	3.668	1.194
	Lekkerkerk	–		
	Ouderkerk aan de IJssel	–		
	Schoonhoven	Schoonhoven		
Landgraaf	Nieuwenhagen	–	2.575	0
	Schaesberg	–		
	Waubach	–		
Langedijk	Broek op Langedijk	–	1.101	0
	St. Pancras	–		
Lansingerland	Berkel	–	501	0
Laren	Laren	–	1.634	0
Leerdam	Klein-Oosterwijk	–	1.635	810
	Leerdam	Leerdam		
Leeuwarden	Grouw	–	15.191	12.319
	Huizum	–		
	Leeuwarden	Leeuwarden		
Leiden	Leiden	Leiden	17.166	17.166
Leiderdorp	Leiderdorp	–	510	0
Leidschendam-Voorburg	Leidschendam	–	6.047	0
	Voorburg	–		
Lisse	Lisse	–	1.325	0
Lochem	Lochem	Lochem	1.361	1.361
Loon op Zand	Kaatsheuvel	–	1.032	0
Maassluis	Maassluis	Maassluis	2.422	2.422
Maastricht	Heer	–	12.746	10.137
	Limmel	–		
	Maastricht	Maastricht/Wijk		
	Wijk	Maastricht/Wijk		
	Wijkerveld	–		
	Wittevrouwenveld	–		

Gemeente per 1-1-2016	Bewoond oord 1930 (soms verdeeld over twee gemeenten)	Historische kern gelegen in het bewoonde oord 1930	Woningen 1930 in het bewoonde oord 1930	Woningen 1930 in een bewoond oord tevens histo- rische kern
Medemblik	Andijk	–	1.776	803
	Medemblik	Medemblik		
Meerssen	Meerssen	–	589	0
Menameradiel	Berlikum	–	552	0
Menterwolde	Muntendam	–	603	0
Meppel	Meppel	Meppel	2.928	2.928
Middelburg	Middelburg	Middelburg	4.287	4.287
Midden-Drenthe	Smilde	–	1.001	0
Moerdijk	Klundert	Klundert	1.513	1.513
	Zevenbergen	Zevenbergen		
Molenwaard	Kinderdijk (deel)	–	892	0
	Nieuw-Lekkerland	–		
Montferland	Heerenberg, 's	Heerenberg, 's	620	620
Nieuwegein	Vreeswijk	–	567	0
Nijkerk	Nijkerk	Nijkerk	1.146	1.146
Nijmegen	Hees	–	16.196	14.335
	Nijmegen	Nijmegen		
	St. Anna	–		
Noordwijk	Noordwijk aan Zee	–	2.198	0
	Noordwijk-Binnen	–		
Noordwijkerhout	Noordwijkerhout	–	544	0
Nunspeet	Nunspeet	–	579	0
Oegstgeest	Oegstgeest	–	1.027	0
Oisterwijk	Oisterwijk	Oisterwijk	1.176	1.176
Oldambt	Beerta	–	3.452	2.903
	Winschoten	Winschoten		
Oldenzaal	Oldenzaal	Oldenzaal	2.091	2.091
Olst-Wijhe	Wijhe	–	526	0
Onderbanken	Schinveld	–	519	0
Oost Gelre	Groenlo	Groenlo	718	718
Oosterhout	Oosterhout	Oosterhout	1.991	1.991
Oostzaan	Oostzaan (deel)	–	797	0
Opsterland	Gorredijk	–	652	0
Oss	Oss	–	2.590	0
Oud-Beijerland	Oud-Beijerland	–	1.201	0
Oude IJsselstreek	Ulfst	–	518	0
Oudewater	Oudewater	Oudewater	707	707

Gemeente per 1-1-2016	Bewoond oord 1930 (soms verdeeld over twee gemeenten)	Historische kern gelegen in het bewoonde oord 1930	Woningen 1930 in het bewoonde oord 1930	Woningen 1930 in een bewoonde oord tevens histo- rische kern
Overbetuwe	Elst	–	676	0
Papendrecht	Papendrecht	–	1.239	0
Pekela	Nieuwe-Pekela	–	2.102	0
	Oude-Pekela	–		
Purmerend	Purmerend	Purmerend	1.496	1.496
Putten	Putten	–	704	0
Raalte	Raalte	–	532	0
Reimerswaal	Yerseke	–	822	0
Renkum	Oosterbeek	–	4.064	0
	Renkum	–		
Rheden	Dieren	–	5.119	0
	Rheden	–		
	Velp	–		
Rhenen	Rhenen	Rhenen	872	872
Ridderkerk	Bolnes	–	2.380	0
	Ridderkerk	–		
	Slikkerveer	–		
Rijssen-Holten	Rijssen	Rijssen	1.782	1.782
Rijswijk	Delft (deel)	Delft	4.042	0
	Rijswijk	–		
Roermond	Roermond	Roermond	3.316	2.811
	Swalmen	–		
Roosendaal	Roosendaal	Roosendaal	3.464	3.464
Rotterdam	Hillegersberg	–	152.086	143.539
	Hoek van Holland	–		
	IJsselmonde	–		
	Overschie	–		
	Pernis	–		
	Rotterdam	Rotterdam		
	Schiebroek	–		
	West-IJsselmonde	–		
Rucphen	Heike, 't	–	637	0
Schagen	Schagen	Schagen	845	845
Schiedam	Schiedam	Schiedam	13.298	13.298
Schijndel	Schijndel	–	827	0
Schouwen-Duiveland	Bruinisse	–	2.425	1.819
	Zierikzee	Zierikzee		

Gemeente per 1-1-2016	Bewoond oord 1930 (soms verdeeld over twee gemeenten)	Historische kern gelegen in het bewoonde oord 1930	Woningen 1930 in het bewoonde oord 1930	Woningen 1930 in een bewoonde oord tevens histo- rische kern
's-Gravenhage	Gravenhage, 's-	Gravenhage, 's-	130.270	116.262
	Loosduinen	–		
	Scheveningen	–		
's-Hertogenbosch	Hertogenbosch, 's-	Hertogenbosch, 's-	8.390	8.390
Sittard-Geleen	Geleen	–	4.826	2.297
	Sittard	Sittard		
Sliedrecht	Sliedrecht	–	3.255	0
Slochteren	Siddeburen	–	590	0
Sluis	Breskens	–	1.274	0
	Oostburg	–		
Smallingerland	Drachten	–	1.709	0
Soest	Soest	–	1.926	0
	Soestdijk (deel)	–		
Stadskanaal	Musselkanaal	–	3.442	0
	Stadskanaal	–		
Staphorst	Staphorst	–	660	0
Stede Broec	Bovenkarspel	–	1.132	0
	Grootebroek	–		
Steenbergen	Dinteloord	–	1.329	747
	Steenbergen	Steenbergen		
Steenwijkerland	Steenwijk	Steenwijk	1.650	1.650
Stein	Stein	–	669	0
Stichtse Vecht	Breukelen	–	1.520	0
	Maarssen	–		
Strijen	Strijen	–	536	0
Súdwest-Fryslân	Bolsward	Bolsward	6.774	6.250
	Makkum	–		
	Sneek	Sneek		
	Workum	Workum		
Terneuzen	Axel	Axel	3.331	1.539
	Neuzen	–		
	Sas van Gent	Sas van Gent		
Terschelling	West-Terschelling	–	513	0
Texel	Den Burg	–	636	0
Teylingen	Sassenheim	–	1.524	0
	Warmond	–		

Gemeente per 1-1-2016	Bewoond oord 1930 (soms verdeeld over twee gemeenten)	Historische kern gelegen in het bewoonde oord 1930	Woningen 1930 in het bewoonde oord 1930	Woningen 1930 in een bewoonde oord tevens histo- rische kern
Tholen	Sint Annaland	–	1.288	669
	Tholen	Tholen		
Tiel	Tiel	Tiel	2.802	2.802
Tilburg	Tilburg	Tilburg	16.436	16.436
Twenterand	Vriezenveen	–	1.038	0
Tytsjerksteradiel	Bergum	–	846	0
Uden	Uden	–	550	0
Uitgeest	Uitgeest	–	841	0
Urk	Urk	–	724	0
Utrecht	Utrecht	Utrecht	39.725	37.288
	Zuilen	–		
Utrechtse Heuvelrug	Doorn	–	1.930	0
	Driebergen	–		
Vaals	Vaals	–	1.410	0
Valkenburg aan de Geul	Valkenburg	Valkenburg	588	588
Valkenswaard	Valkenswaard	–	1.372	0
Veendam	Veendam	–	3.654	0
	Wildervank	–		
Veenendaal	Geldersch-Veenendaal	–	2.384	0
	Veenendaal	–		
Veere	Westkapelle	–	591	0
Veghel	Veghel	–	905	0
Velsen	IJmuiden	–	10.063	0
	Santpoort	–		
	Velsen	–		
Venlo	Blerick	–	7.161	4.755
	Tegelen	–		
	Venlo	Venlo		
Venray	Venray	–	626	0
Vianen	Vianen	Vianen	590	590
Vlaardingen	Emausbuurt	–	6.938	6.540
	Vlaardingen	Vlaardingen		
Vlissingen	Oost-Souburg	–	6.521	5.750
	Vlissingen	Vlissingen		
Voorschoten	Voorschoten	–	891	0
Voorst	Twello	–	674	0
Vught	Vught	–	1.311	0

Gemeente per 1-1-2016	Bewoond oord 1930 (soms verdeeld over twee gemeenten)	Historische kern gelegen in het bewoonde oord 1930	Woningen 1930 in het bewoonde oord 1930	Woningen 1930 in een bewoonde oord tevens histo- rische kern
Waalre	Aalst	–	559	0
Waalwijk	Waalwijk	–	1.316	0
Waddinxveen	Waddinxveen	–	1.491	0
Wageningen	Wageningen	Wageningen	2.670	2.670
Wassenaar	Wassenaar	–	1.617	0
Waterland	Monnickendam	Monnickendam	568	568
Weert	Weert	Weert	1.312	1.312
Weesp	Weesp	Weesp	1.741	1.741
Werkendam	Werkendam	–	669	0
West Maas en Waal	Leeuwen	–	836	0
Westland	Gravenzande, 's-	Gravenzande, 's-	4.323	1.048
	Monster	–		
	Naaldwijk	–		
	Poeldijk	–		
	Wateringen	–		
Weststellingwerf	Wolvega	–	1.042	0
Wijk bij Duurstede	Wijk bij Duurstede	Wijk bij Duurstede	591	591
Winterswijk	Winterswijk	–	2.524	0
Woerden	Woerden	Woerden	1.651	1.651
Wormerland	Wormer	–	886	0
Zaanstad	Assendelft	–	15.821	8.346
	Koog aan de Zaan	–		
	Krommenie	–		
	Westzaan	–		
	Wormerveer	–		
	Zaandam	Zaandam		
	Zaandijk	–		
Zaltbommel	Zaltbommel	Zaltbommel	906	906
Zandvoort	Zandvoort	–	2.296	0
Zeist	Zeist	–	4.932	0
Zutphen	Zutphen	Zutphen	4.318	4.318
Zwartewaterland	Genemuiden	Genemuiden	1.380	1.380
	Zwartsluis	Zwartsluis		
Zwijndrecht	Zwijndrecht	–	2.450	0
Zwolle	Zwolle	Zwolle	9.313	9.313